

REDACTIONEEL

KOM, LATEN WIJ EVEN AAN
DE OVERKANT GAAN STAAN
AAN DE LEZER

De eerste woorden van Ernest Hemingways *De oude man en de zee* behoren wellicht tot de mooiste die ooit werden geschreven in de hedendaagse literatuur. “*He was an old man who fished alone in a skiff in the Gulf Stream and he had gone eighty-four days now without taking a fish.*”¹

Zó staat het geschreven en gedrukt in het boek van de bekende Amerikaanse schrijver. Heel gemakkelijk om te vertalen, maar anderzijds onvertaalbaar in al zijn vanzelfsprekendheid. Daarenboven zijn het de woorden van een ruwe, nukkige persoonlijkheid, die plots vertederd langs de rand van zijn eigen ziel gaat lopen en de oude visser Santiago op de oceaan sublimeert tot een universeel icoon van het gevecht tegen eenzaamheid en onmacht. *The heroic struggle of a humble old fisherman.*

De Peruaanse schrijver Manuel Scorza volgt eenzelfde emotionele route in zijn *De slapeloze ruiter*. In dat boek laat hij de visser Magdaleno, eenzaam en onbegrepen, achter bij de oever van een rivier die ‘lui’ is en stilaan uitdroogt en armoede en ellende zal brengen over het land. Plots bemerkt Magdaleno een groot aantal hoeden op het roerloze water. En hij vraagt zich humeurig af: zijn het werkelijk hoeden die drijven, of zijn het mannen die net onder het watervlak lopen en hoeden dragen? De grens van de milde waanzin ligt hier voor de hand.²

Op een heel andere manier bizar is dan weer de visser Cornelius Suttree in *Angel* van de Amerikaanse romancier Cormac McCarthy. Suttrees innerlijke strijd is anders dan die van Scorza’s hypergevoelige Magdaleno en die van Hemingways gesublimeerde oude man. Suttree verzinnebeeldt de zelfkant van de maatschappij, hij leeft op een woonboot op de Tennessee-rivier in de buurt van de stad Knoxville en voorziet in zijn bestaan door te vissen in een rivier die niet méér is dan een stinkende riool.

En ten slotte lezen wij – dicht bij huis, in de Vlaamse literatuur – het beklijvende *Water* van Jan Veulemans. Daarin poogt een anonieme man het meer van Maria Laach over te zwemmen.³ Het is een daad van overmoed: “*Een ogenblik rilde hij. Dan zwom hij met trage slagen het meer in.*” Het blauwe water is “*een brede plas hemel*”. Maar uiteindelijk breekt zijn kracht, hij ervaart de onmacht

om de oever te bereiken. Het water kleurt groen, bruin en ten slotte zwart, de kleuren van de naderende dood.

Magdaleno, Suttree en Santiago en de anonieme zwemmer zijn slechts vier voorbeelden onder de vele naamloze archetypes die een definitief en eeuwig leven verwierven via de kunst: onder de pen van de schrijver, onder de beitel van de beeldhouwer, onder het penseel van de schilder en van de miniaturist.

Wie zal nog een woord méér kunnen toevoegen aan Hemingways *De oude man en de zee*, wie zal nog één stipje verf kunnen aanbrengen op het *Lam Gods* van de gebroeders Van Eyck? Wie zou de marmeren *Extase* van Bernini in San Francesco a Ripa zelfs maar durven aanraken met een beitel? Wie zal één steen toevoegen aan het *Pantheon*, dat wellicht het meest gekopieerde bouwwerk in de wereld werd?

De vakhistoricus is in dat opzicht een machteloze. Hij zit steeds maar geknield voor zijn fuik, klaar om de mensen en hun feiten te vangen, te ordenen, te ontluisteren, te beroven van hun illusies en hun schone schijn. Hij koppelt hen aan zijn leugendetector. En tegelijk moeten zij worden gewogen – en te licht bevonden. Hun woorden en daden moeten worden ontleed en opgesloten in schema’s en concepten.

Daarenboven kunnen historici nooit met een tevreden gevoel terugblikken op hun arbeid. Hun werk is immers nooit af, want geschiedenis is nooit geschiedenis.⁴ Het is dus niet waar wat Thomas Malory en Terence White

ooit schreven: *Explicit liber regis quondam regisque futuri*, hier eindigt het boek over de koning, eens en voor altijd.⁵ Zo werkt dat niet, zelfs niet voor koningen en keizers.

En ten slotte staan die historici daar altijd weer klaar met hun achteruitkijkspiegel, opdat wij op ongenadige wijze zouden aanschouwen wat mens en maatschappij van hun eigen wereld hebben gebakken.

Daartegenover staat de arbeidsvreugde van de kunstenaars en de filosofen: *Je suis, j'écris, je me masque, je fabule, je me distingue*, ik bén, ik schrijf, ik doe mijn masker voor, ik toon mij aan de wereld.⁶

Maar daar laten de historici dus niets van heel.

Over de overbekende Johann Wolfgang von Goethe wordt verteld dat hij, in de straten van zijn woonplaats Weimar, ongeduldig stond te wachten op de triomfantelijke komst van de keizer. Aan een vriend die hem vergezelde, maande hij: wij kunnen beter postvatten aan de overzijde van de straat, daar zullen wij de keizer beter zien.

Om dé mens en zijn levensverhaal beter te kunnen begrijpen moeten wij, historici, maar eens vaker aan de overkant van onze strakke wetenschap gaan staan.

Als de onmacht ons dat maar niet belet.

■ FRANS-JOS VERDOODT, VOORZITTER VAN HET ADVN

ERFGOEDDAG

IDENTITEIT IN KLEUR

ERFGOEDDAG 2006 IN HET ADVN

Naar aanleiding van het thema van de Erfgoeddag 2006, worden uit de collectie van het ADVN voorbeelden getoond van het gebruik van kleur bij de (nationale) identificatie.

Identificatie is een inherent en onbewust gedragsimperatief. Identificatie kan gedeeld worden en in dat geval kan gezamenlijk opgetreden worden om de identiteit te beschermen of te versterken. Een groep kan zich niet instandhouden zonder het bewustzijn van een gemeenschappelijke identiteit.

Die gemeenschappelijke, 'culturele' identiteiten worden voortdurend ge(her)construeerd, in een veranderlijk en beïnvloedbaar complex van (communicatie)verbanden. Culturele identiteit is een contingent, gelaagd en 'open' begrip. Het is tegelijk een constructie en een realiteit.

De nationale identiteit is een van de meest succesvolle vormen van culturele identificatie in de afgelopen twee eeuwen. Zij vertaalt zich in symbolen, gewoonten, plechtigheden...

Kleur speelt daarbij een rol, bv. in vlaggen, logo's, klederdracht... De context – cultureel of politiek – bepaalt daarbij de werking van de gebruikte kleuren.

Dat proces wordt weerspiegeld in de collectie van het ADVN. De instelling verzamelt immers alle immateriële én materiële uitingen van (nationale) identificatie.

¹ *De oude man en de zee* verscheen in 1952 en wordt algemeen beschouwd als de opstap naar Hemingways bekroning met de Nobelprijs voor de literatuur in 1954.

² M. Scorza, *El jinete insomne (De slapeloze ruiter)*, París, 1978; Cormac McCarthy, *Suttree*, New York, 1979. (In de vertaling naar het Nederlands: *Angel*.)

³ J. Veulemans, *Water*, Leuven, 1967.

⁴ F.-J. Verdoodt, *Geschiedenis is nooit geschiedenis*, Gent, 2001.

⁵ Geciteerd in: H. Clerinx, *Kelten en de Lage Landen*, Leuven, 2005.

⁶ Cf. Jean-Luc Nancy, *Ego sum*, Paris, 1979.

Tijdens de Erfgoeddag wordt in het auditorium een selectie uit de collectie getoond rond het kleurengebruik op affiches, vlaggen, publicaties...

In de binnentuin van de instelling wordt de identificatie die met de migratie kan gepaard gaan, geïllustreerd door een gasttentoonstelling met foto's van Nick Hannes over de Koerden in Kazachstan.

Ten slotte kan in de leeszaal het prototype van de databank geraadpleegd worden die momenteel vervaardigd wordt voor NISE (Nationalistische Intermediaire Structuren in Europe/Nationalist Intermediary Structures in Europe). Dat project wil een gegevensbank en helpdesk ontwikkelen rond de bronnen voor de studie van de intermediaire structuren van het nationalisme in Europa vanaf de 19de eeuw. In een onderdeel van de databank komt het gebruik van symbolen aan bod. Tot die symboliek behoren de onderscheiden kleuren(combinaties) die worden gebruikt door de volkeren, staten, regio's en nationale bewegingen in Europa. ■ [LB]

ERFGOEDDAG 23 APRIL 2006 – DOORLOPEND VAN 10-18U

- opendeur
- fototentoonstelling Nick Hannes over de Koerden in Kazachstan – met om 11 uur situering en toelichting door de fotograaf
- tentoonstelling met selectie uit de ADVN-collectie
- voorstelling NISE-project

NIEUWE ARCHIEVEN EN ARCHIEFTOEGANGEN IN HET ADVN IN 2005

Deze bijdrage signaleert een deel van de archieven die in 2005 werden overgedragen aan het ADVN en/of waarvoor vorig jaar een toegang werd aangemaakt. De informatie wordt vervolledigd door het ADVN-Archievenoverzicht (raadpleegbaar in de leeszaal en binnenkort ook langs de webstek van de instelling) en de Archiefbank Vlaanderen (langs internet).

In 2005 werden 336 overdrachten van bronnen aan het ADVN geregistreerd. Ook nu vormden de bronnen rond de zgn. intermediaire structuren een belangrijk deel van die aanwinsten. Zij varieerden van het archief van het Sint-Maartensfonds-SMF/BE ADVN AC663, de in de jaren 1950 gestichte organisatie van Vlaamse oud-oostfrontstrijders, over dossiers rond de organisatie van Vlaanderen-Europa 2002/BE ADVN AC665, tot documenten van een culturele vereniging als het Komitee voor Frans-Vlaanderen-KFV/BE ADVN AC659, die sinds 1947 ijvert voor het behoud van de Nederlandse taal en cultuur in Frans-Vlaanderen. Langs het archief Toon De Jonck/BE ADVN AC639, dat o.m. dossiers bevat rond de trekkersgroep De Schalmei en van het

Vlaams Instituut voor Volkskunst-vivo, zal de rol van volksdansverenigingen en wandelclubs voor de Vlaamse beweging vanaf het interbellum kunnen bestudeerd worden. De overdracht van het archief van de in 1997 heropgerichte en in 2003 weer stopgezette Vlaams-Nationale Studentenunie-VNSU aan de Universiteit Gent/BE ADVN AC656, is ook uit archieftechisch oogpunt interessant omdat het digitale dragers bevat: met die bronnensoort dient immers steeds meer rekening gehouden bij de ontsluiting van archief. De bronnen rond de jeugdbeweging werden verder aangevuld en ontsloten: o.m. voor Oost-Vlaanderen vormt de aanmaak van een archiefschema voor het archief Guido Stevens/BE ADVN AC75 een toegang tot een belangrijke bron, meer bepaald betreffende het Vlaams Nationaal Jeugdverbond-VNJ tijdens de jaren 1960 en 1970. Daarenboven werd het archief overgedragen en ontsloten van de Blauwvoetvendels Priester Daens Denderstreek/BE ADVN AC662. Het in 2005 verworven archief Aelbers-Dekoninck/BE ADVN AC633 bevat dossiers rond o.m. de organisatie van de Dagen van de Oranje Dassen-DOD; het eveneens vorig jaar verworven archief John Caremans/BE ADVN AC651 betreft o.m. de Nationaal-Socialistische Jeugd Vlaanderen-NSJV en de Dietse Blauwvoetvendels-DBV; in de overdracht van het archief Aleide Andries/BE ADVN AC653 bevond zich een groot aantal foto's over de Dietse Meisjesbond-DMB 'Ik Dien'. De in 2005 ontsloten documenten uit het archief Rik Dhont/BE ADVN AC562 rond de antimilitaristische Vlaamse Jongeren Vredes-Aktie-VJVA (1931-1937), belichten een stroming en een vereniging waarvan het archief einde jaren 1930 grotendeels werd vernietigd (cf. de bijdrage over *Nooit Meer!*, het tijdschrift van de vereniging, in dit nummer op p. 7). Ten slotte werd in 2005 het archief van de Leuvense afdeling van de Vereniging van Vlaamse Professoren-VVP/BE ADVN AC672 overgedragen door Herman Pas en ontsloten: het bevat over de jaren 1964-1966 de ledenadministratie en stukken betreffende 'Leuven Vlaams'.

Ook archieven van partijen werden in 2005 overgedragen en ontsloten. Dit is het geval voor het archief van de Europese Vrije Alliantie-EVA/BE ADVN AC652, het samenwerkingsverband (in 1981 gesticht en vanaf 2004 ook een partij) van Europese regionalistische en nationalistische partijen die al dan niet in het Europees Parlement vertegenwoordigd zijn. Het archief bevat dossiers over het beheer en de administratie voor de periode 1981-2004, en van de persdienst. De overdracht van het zeer omvangrijke gedeelte van het archief van de Volksunie-VU/BE ADVN AC54 dat zich nog in het secretariaat bevond, vervolledigt het reeds aanzienlijke bestand in het ADVN. Van een aantal Volksunie-afdelingen werd het archief verwerkt, o.a. de arrondissementale afdeling Gent-Eeklo/BE ADVN AC127 en van de afdeling Wommelgem/BE ADVN AC138; het archief van de Volksunie-afdeling Groot-Gent/BE ADVN AC644 werd in 2005 overgedragen. Documenten en dossiers rond de VU-afdelingen bevonden zich ook in verschillende persoonsarchieven die het afgelopen jaar ontsloten werden: bv. de arrondissementale afdeling Roeselare-

Affiche van de fractie De Groenen/Europese Vrije Alliantie, s.d. [2004].

[ARCHIEF EUROPESE VRIJE ALLIANTIE-EVA/BE ADVN AC652]

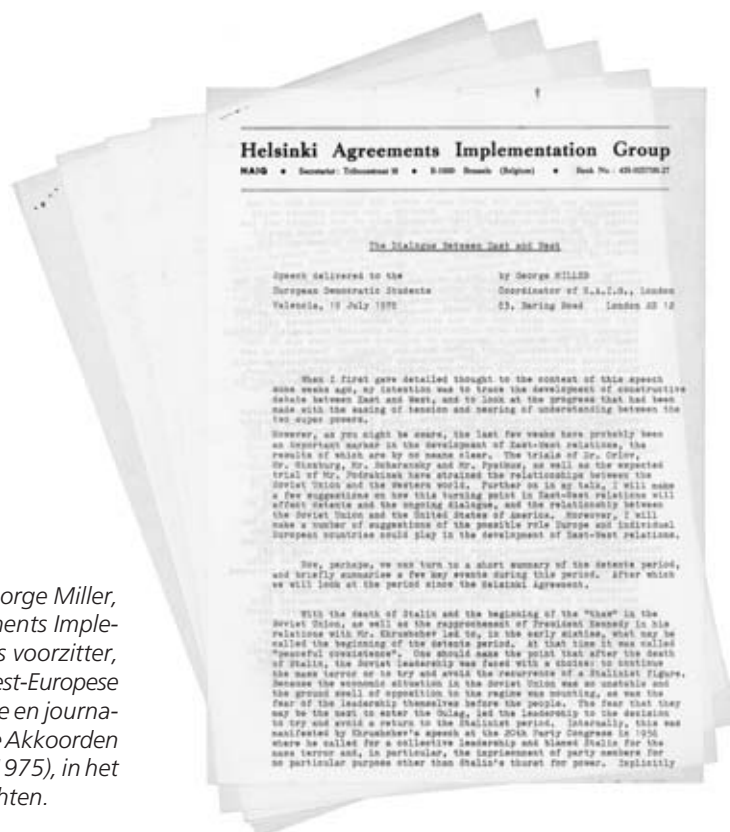
Tielt in de archieven Willy Van Opstal/BE ADVN AC384 en Wim Vandewalle/BE ADVN AC385. Tevens werd de ontsluiting afgewerkt van het archief Herman Van Hove/BE ADVN AC345 over de Antwerpse Volksunie-afdelingen en de politieke verkiezingen in vnl. het Antwerpse; daarbij sluit de overdracht aan van het archief Eddy Gaublonne-Rita Huygens/BE ADVN AC226, o.m. betreffende de vu-afdeling Boechout. Het in 2005 verworven archief van Patrik Van Krunkelsven/BE ADVN AC533 bevat een schat aan informatie over de vu-afdelingen in het arrondissement Turnhout tijdens de jaren 1980. Van Geert Lambert/BE ADVN AC574 ontving het ADVN archief gevormd als bestuurslid van de vujo-afdeling Oostende en als schepen van de stad. Joos Somers/BE ADVN AC71 vulde zijn archief in het ADVN aan rond de vu-afdeling Mechelen/BE ADVN AC106 en de Berthouderskring/

Tekst van een toespraak door de HAIG-coördinator in Londen, George Miller, d.d. 19 juli 1978, over de Oost-West-dialoog. De Helsinki Agreements Implementation Group (HAIG), met zetel in Brussel en Willy Kuijpers als voorzitter, werd opgericht in januari 1977 en stond open voor leden van de West-Europese wetgevende organen en uit geïnteresseerden de politieke, culturele en journalistieke wereld. De vereniging wilde de toepassing bevorderen van de Akkoorden van Helsinki rond de vreedzame coëxistentie tussen Oost en West (1975), in het bijzonder het derde deel betreffende de mensen- en volkerenrechten.

[ARCHIEF WILLY KUIJPERS, BE ADVN AC132, D10925(4/3)]

BE ADVN AC160. Walter Luyten/BE ADVN AC172 droeg documenten over uit vnl. de jaren 1980 o.m. over het Vlaams-nationalisme in Duffel en de eigen politieke activiteiten, o.m. in de Volksunie-afdeling Berlaar. Van Nora Tommelein/BE ADVN AC543 werd ook archief rond de werking in de Federatie van Vlaamse Vrouwengroepen-FVV ontvangen. Bij de partijpolitieke archieven sluit ook de in 2005 verworven, uitgebreide documentatie aan rond politieke verkiezingen in België vanaf 1954 (archief Jaklien De Buyt/BE ADVN AC684).

Bij de archieven van het politiek personeel dient de ontsluiting gesignaleerd te worden van het archief van vumandataris Willy Kuijpers/BE ADVN AC132. Het bevat naast stukken over de Volksunie, o.m. de dossiers gevormd in het kader van zijn politieke mandaten (Kamer, Senaat, Vlaamse Raad, Europees parlement, Herentse gemeentebestuur), met bijzondere aandacht voor de domeinen onderwijs, buitenlandse zaken en ontwikkelingssamenwerking; er zijn ook thematische dossiers over volkeren, nationalisme en mensenrechten (bv. stukken betreffende de Helsinki Agreements Implementation Group-HAIG). Ook in het archief van de Vlaams-nationale priester Marcel Brauns/BE ADVN AC278, waarvoor in 2005 een archiefschema werd opgesteld, bevinden zich documenten over de Volksunie, meer bepaald de interne organisatie, de lijstvorming en de beleidsbepaling tijdens de jaren 1960, o.m. in het kader van de stellingname van de vormer tegen de linkse verruiming van de partij. Het archief bevat daarnaast vooral een groot aantal poëtische, levensbeschouwelijke en politieke teksten uit de jaren 1930 tot midden jaren 1980, en een belangrijk aantal brieven en documenten betref-

fende o.m. de havenproblematiek; het proces van de leider van de Algemene ss Vlaanderen Robert Verbelen in Wenen, waarbij Brauns als getuige ten ontlaste optrad; de anti-abortusactie; het Pater Braunsfonds.

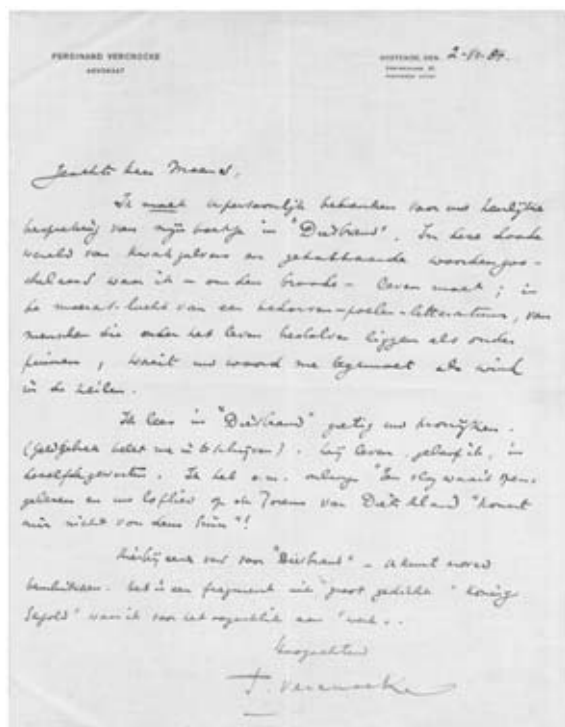
Voor het kabinetsarchief van Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport, Brusselse Aangelegenheden en Ontwikkelingssamenwerking Bert Anciaux (1999-2002)/BE ADVN AC640 werd gestart met een plaatsingslijst die in 2006 zal worden afgewerkt. Het archiefschema weerspiegelt de verschillende bevoegdheidsoverdrachten tijdens die ambtsperiode; eveneens van Bert Anciaux werd het kabinetsarchief verworven, gevormd toen hij federaal minister van Mobiliteit en Sociale Economie was (2003-2004)/BE ADVN AC640.

Persoonsarchieven illustreren ook de geschiedenis van de Vlaamse beweging en de communautaire strijd. In 2005 werd in dat kader een aantal belangrijke bestanden overgedragen: o.a. door de Oudenaardse politicus Jan Verroken/BE ADVN AC605, wiens politieke loopbaan gekenmerkt werd door de inzet voor de hernieuwing van de taalwetgeving. Zo was hij zeer actief in het Centrum-Harmel en speelde een aanzienlijke rol in de totstandkoming van het taalcompromis van Hertoginnedal (1963). Ook het archief van de Kortrijkse politicus en advocaat Michiel Vandekerckhove/BE ADVN AC654, dat naast een zeer uitgebreide bibliotheek rond nationalisme (theorievorming), Vlaamse beweging, Nieuwe Orde (corporatisme), Zuid-Afrika en Ierland, ook dossiers bevat rond de Koningskwesitie en de repressie, zal na inventarisering een belangrijke bron voor de geschiedschrijving van de communautaire strijd betekenen. Het eveneens vorig jaar verworven archief van de onderwijzer Guido Moons/BE

ADVN AC657, is belangrijk vanuit een ander perspectief en voor een latere periode, o.m. als TAK-woordvoerder. Het archief van dr. Omer Steeno/BE ADVN AC636 betreft de taaltoestanden binnen de medische wereld van midden jaren 1960 tot begin jaren 1980 (en vult de reeds eerder ontsloten archieven van het Vlaams Geneeskundig Verbond-VGV/BE ADVN AC553 en Robert De Beule/BE ADVN AC339 aan). Het in 2005 overgedragen en geïnventariseerde archief van de Antwerpse flamingant Jozef Grote/BE ADVN AC660, illustreert de communautaire geschillen van een veel vroegere tijd: het archief bestaat uit een uitgebreid aantal knipsels, affiches, brieven en publicaties (van voor- en tegenstanders) over het beruchte (taal)incident met 'Majoor Kopaf' in 1909 (cf. de bijdrage *De hoed en majoor Kopaf* in dit nummer op pp. 7-8).

Ook betreffende de verschillende facetten van de geschiedenis van de Vlaamse beweging werden in 2005 de bronnen aangevuld door nieuwe overdrachten. Dat geldt voor de rol van de geestelijkheid in de Vlaamse beweging vanaf het interbellum: het deel Vlaamse beweging van het Fonds Sint-Pietersabdij van Steenbrugge dat in 2005 werd overgedragen aan het ADVN bevat immers de persoonsarchieven van de met de abdij verbonden priesters Modest Van Assche/BE ADVN AC668, Amandus Dumon/BE ADVN AC669, Arnold Smits/BE ADVN AC670, Emiel Pil/BE ADVN AC674, Jan Verhaeghe/BE ADVN AC675 en Leo Dumoulin/BE ADVN AC676 (na de inventarisering van het fonds zal in dit tijdschrift verder ingegaan worden op de inhoud van het fonds). Opmerkelijke aanwinsten waren voorts de collectie briefwisseling en teksten over de jaren 1920 tot 1960 van Wies Moens/BE ADVN AC643; brieven van Raf Verhulst aan Edgard Muylle uit de periode 1936-1941 (archief Edgard Muylle/BE ADVN AC637); de agenda van Jaak Demeester voor het jaar 1944/BE ADVN AC438; de dagboeken die René Gaspar/BE ADVN AC618, op het einde van de jaren 1920 opstelde op basis van notities gemaakt tijdens zijn krijgsgevangenschap in Duitsland in de Eerste Wereldoorlog.

De opdracht van het ADVN om ook aandacht te besteden aan de internationale context van het nationalisme en de nationale bewegingen, werd niet alleen bevestigd door de verwerving van het EVA-archief (cf. supra), maar ook door de overdracht van de archieven van de Koerdische organisaties Kongra Netewiya Kurdistan-KNK/BE ADVN AC622, Kurdistan Information Centre/BE ADVN AC632 en Konfederasyona Komeleyên Kurd li Ewropa (Kon-Kurd)/BE ADVN AC631. De collectie Merce Rocca/BE ADVN AC645 rond Catalonië en de collectie Paul Janssen/BE ADVN AC625, met

Brief van de advocaat en dichter Ferdinand Vercnocke (Oostende 1906-Duffel 1989) d.d. 2 juli 1934 aan Wies Moens, om hem te bedanken voor de recensie van Vercnockes dichtbundel *Zeeland in het tijdschrift Dietbrand*. Vercnocke die in de romantische traditie schreef, ervaarde de bespreking van Moens als "wind in de zeilen" en dat temidden van de "moeraslucht van een bedorven-poelen-literatuur".

[ARCHIEF WIES MOENS, BE ADVN AC643, D10942(1)]

een omvangrijke bibliotheek over Zuid-Afrika, sluiten daar bij aan. Deze laatste overdracht draagt substantieel bij tot de unieke collectie boeken en tijdschriften rond Zuid-Afrika en apartheid in het ADVN. Die werd de laatste jaren gevormd door de eveneens in 2005, in het kader van het vermelde Fonds Sint-Pietersabdij Steenbrugge, overgedragen collectie van het Documentatiecentrum Dietsland Zuid-Afrika/BE ADVN AC687 en de archieven van publicist Steven Debroey/BE ADVN AC112 en de vereniging Vrienden van Zuid-Afrika/BE ADVN AC581 (over die Zuid-Afrika-collectie zal in een volgend nummer van ADVN-Mededelingen nader bericht worden).

Ook over de substantiële aanvulling en actualisering van de bibliotheekcollectie betreffende de theorievorming over nationalisme en de mogelijkheden die daardoor voor het wetenschappelijk onderzoek gecreëerd worden, zal ingegaan worden in een later nummer.

Ook in 2005 bestreken de overdrachten het ganse themaveld van het ADVN. Zo werd rond migratie de collectie substantieel aangevuld met nieuwe bestanddelen uit het archief van Vlamingen in de Wereld-VIW/BE ADVN AC357, de vereniging die de sociale, culturele en algemeen menselijke belangen van de Vlamingen in het buitenland wil behar-

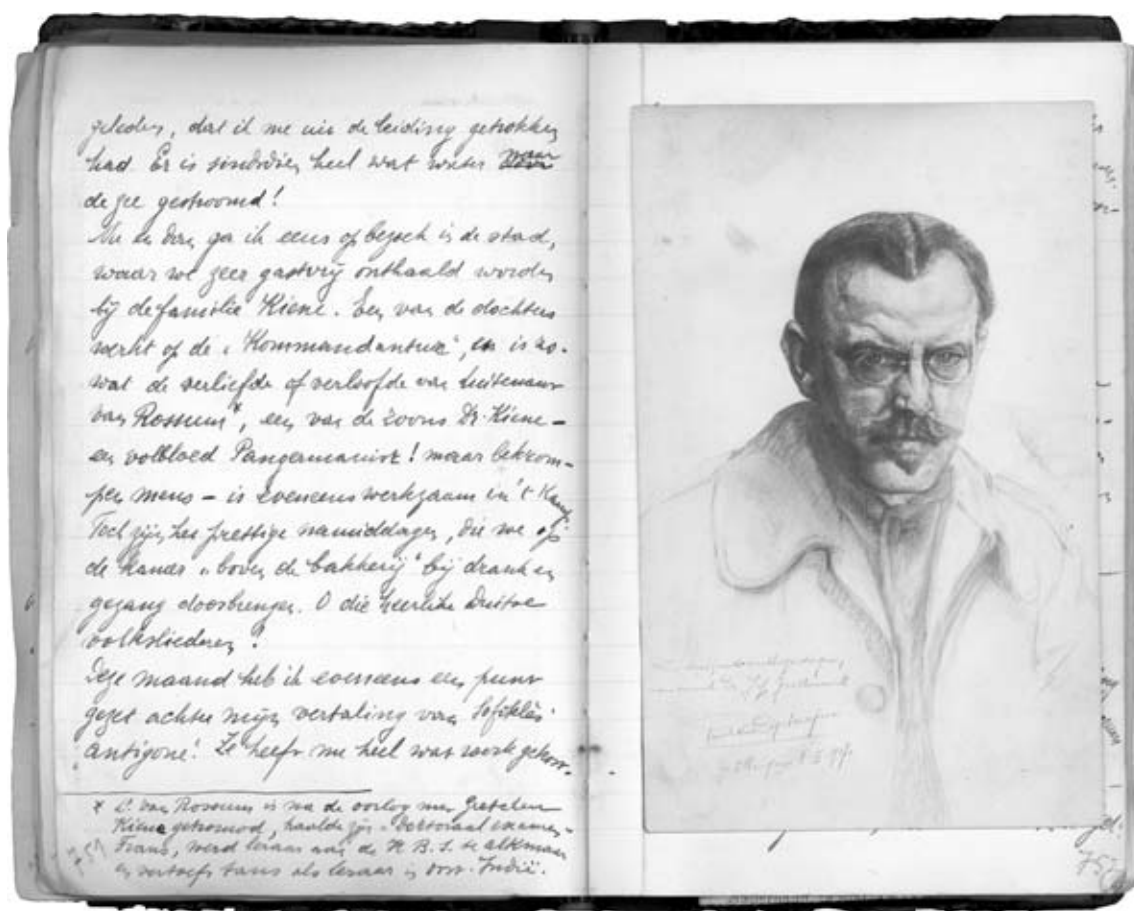
tigen en de uitstraling van de Vlaamse cultuur, wetenschap en economie bevorderen. Voorts werden archieven verzameld in het Fonds Vlamingen in Noord-Amerika/BE ADVN AC530, dat is samengesteld uit meerdere persoonsarchieven overgedragen als resultaat van verschillende prospectie-reizen. Het bevat dagboeken, briefwisseling, foto's, publicaties, knipsels en andere documenten van en over de Vlamingen in Canada en de Verenigde Staten. Daarvan werden vorig jaar een vijftientigtal overdrachten verwerkt, w.o. het archief van Joris Van Gheluwe over het opstarten van een brouwerij in Amerika en dat van de priester-emigrant Theopiel Caudron die in Oklahoma vijf kerken en twee scholen oprichtte. Tevens werden dossiers overgedragen over de rondreizen door de Kunstgroep Alkuone/BE ADVN AC530 in de Verenigde Staten, Canada en de Bahama's voor de periode 1978-2000.

Ten slotte vermelden we de overdracht van het archief van de advocatenpraktijk van Albert De Cuyper/BE ADVN AC634. Dat sluit aan bij de belangrijke collectie soortgelijke archiefbestanddelen die in het ADVN bewaard worden van de advocaten Frans Van der Elst/BE ADVN AC164, Robert Vandezande/BE ADVN AC486, Daniël Deconinck/BE ADVN AC619 en Hektor Planquaert/BE ADVN AC100.

■ [LB]

Tekening van Jozef Goossenaerts door de Antwerpse kunstenaar Paul van Oystaeyen d.d. 8 februari 1917 in het Duitse krijgsgevangenkamp van Göttingen; op de achterzijde door Goossenaerts opgedragen aan medekampgenoot en vriend René [Gaspar], d.d. 14 juni 1917. Het kamp kaderde in de Duitse Flamenpolitiek en telde een belangrijke activistische kern.

[ARCHIEF RENÉ GASPAR, BE ADVN AC618, D10943(5)]

“NOOIT MEER!”

In het ADVN bevindt zich een dossier over de Vlaamse Jongeren Vredesactie (VJVA). Die antimilitaristische vereniging werd in februari 1931 te Antwerpen opgericht door Frans Arijs, samen met anderen uit de Vlaamse beweging (Renaat Mercery, Paul De Ryck enz.). Er waren 8 afdelingen, vnl. in het Antwerpse, maar ook in Oost-Vlaanderen en in Aarschot. Om de boodschap te verspreiden werden debatavonden georganiseerd, tentoonstellingen ingericht, en colporteerde men stroobiljetten en brochures en werd campagne gevoerd (o.m. “Mobilisatie voor de Vrede”, 1933-1934, en een beweging van Vlaamse schrijvers tegen de oorlog, 1936-1937); de vereniging organiseerde ook (clandestiene) hulp voor gevluchte Duitse pacifisten. Er werd vaak samengewerkt met andere soortgelijke organisaties, als de Nederlandse Jongeren Vredes Aktie (JVA) en het van het VJAV al vlug afgescheurde Katholieke Jongeren Vredes Aktie (KJVA), maar ook bv. met het Verbond VOS en de Internationale Socialistische Anti-Oorlogsliga (ISAOL).

Het VJVA, dat nooit een massabeweging werd, kende bij de toenemende internationale spanningen steeds minder succes en hield ermee op in 1937.

De stukken over het VJVA in het ADVN zijn grotendeels afkomstig van het archief Rik Dhont (BE ADVN AC562). De archiefvormer was vanaf 1935 algemeen secretaris van de vereniging. Het archief omvat vnl. historische overzichten van het VJVA, kopieën van de publicaties van de vereniging, naast teksten van toespraken door Rik Dhont uit de tweede helft van de jaren 1930 (o.a. over Karel Angermille).

In het bestand bevinden zich tevens enkele exemplaren (grotendeels in kopie) van het tijdschrift dat het VJVA vanaf maart 1932 (in principe) maandelijks uitgaf onder de titel *Nooit Meer!* Daarin verschenen bijdragen van o.m. Henriette Roland Holst, Paul De Mont en Dirk Vansina, over alle aspecten van de vredesbeweging (dienstweigering, geestelijke weerbaarheid, geweldloosheid), over het Vlaams-nationalisme, het fascistische gedachtengoed enz., naast artikels over de actualiteit (bv. de Italiaanse campagne in Ethiopië). Er werden ook themanummers gepubliceerd (bv. *Mobilisatie tegen de oorlog* in 1934). Het tijdschrift werd na het vijfde nummer in september 1935 uit geldgebrek stopgezet. De poging om in 1936 een nieuw tijdschrift onder de titel *Vrede als daad* te lanceren (de leuze “*Lees Nooit Meer!*” bleek niet zo gelukkig bij het colportereren...) bleef beperkt tot één nummer. Daarna verspreidde het VJVA het antimilitaristische ideëngoed in o.m. het Antwerpse dagblad *De Dag* (door toedoen van hoofdredacteur Marc Tralbaut).

Het ADVN wil uiteraard de collectie van de vermelde tijdschriften vervolledigen. Slechts de volgende nummers van *Nooit Meer!* zijn al aanwezig (de nummers tussen haakjes enkel in fotokopie):

lg. 2 (1933/1934), nr(s). 7/8, 9/10, [12]

lg. 3 (1934/1935), nr(s). [2/3], [5/6], [9/10]

Alle andere nummers worden dus gezocht (en in feite ook de nummers in fotokopie), net als het enige nummer (uit 1936) van *Vrede als Daad*. ■ [LB]

DE HOED EN MAJOOR KOPAF EEN “CORPUS DELICTI” OVERGEDRAGEN AAN HET ADVN

Op 13 juni 1909 bezocht koning Leopold II de festiviteiten in Antwerpen rond de verwerving door België van de Congolese kolonie het jaar voordien. Na afloop werd de koning naar het station begeleid door de jagers-verkenners (de zgn. chaskes) van de burgerwacht.¹ Toen de troepen daarna op de Kunstlei (nu: Frankrijklei) ontbonden werden, passeerde daar de student Jef Grote die op weg was naar een flamingantische meeting in café Wagner. Hij hoorde de dienstdoende majoor van de burgerwacht, Edward Albrecht, de bevelen in het Frans geven. Nochtans had een amendement op de wet van 9 september 1897 over de organisatie van de burgerwacht het gebruik van het Nederlands ingevoerd voor het beheer van de tuchtraden, de opleiding en de bevelvoering in de burgerwacht in Vlaanderen. Jef Grote riep daarom tot de majoor dat hij het Nederlands moest gebruiken, waarop Albrecht met zijn sabel de strooien hoed van Grote kliefde. Die vluchtte daarop naar de flamingantenmeeting waar hij zijn verhaal deed.

[ARCHIEF JOZEF GROTE/BE ADVN AC660, VVO994]

De verontwaardiging over het incident, waarbij de dader de spotnaam ‘Majoor Kopaf’ werd toebedacht, vertaalde zich daarna in een maandenlange persstorm en verschillende parlementaire interpellaties, terwijl meetings werden georganiseerd, pamfletten verspreid en almanakken gepubliceerd. Het incident met het hoofddeksel vormde immers een geschikte aanleiding om de niet-naleving van de taalwetgeving aan te klagen. De taalwetten waren in een hoog tempo gestemd tijdens de jaren 1880 en 1890, waarbij de twee nationale talen in principe op voet van gelijkheid werden gesteld. Tijdens het eerste decennium van de 20ste eeuw viel die evolutie stil als gevolg van het verdwijnen van de Vlaamse katholieke meerderheid in het parlement door de invoering van een vorm van evenredige zetelverdeling vanaf 1900, waardoor vanaf dan Waalse of Vlaamse liberale of socialistische stemmen nodig waren voor de goedkeuring van een taalwet. Ook had het Belgische episcopaat geweigerd om het Nederlands als cultuurtaal (voor de wetenschap en het hoger onderwijs) te erkennen. De Vlaamse beweging had tijdens die periode echter aan kracht gewonnen, met een verruimd sociaal-economisch programma, waarbij ze doordrong tot bredere volkslagen.

De geconfiscieerde hoed werd door het gerecht terugbezorgd aan Jef Grote. [ARCHIEF JOZEF GROTE/BE ADVN AC660, VVO994]

Het incident met de ‘tits’ verwierf daarbij een symbolische rol in de strijd voor de toepassing van de taalwetten. Onlangs werd door de familie van Jozef Grote die befaamde hoed overgedragen aan het ADVN. Daardoor werd een belangrijk museaal voorwerp, dat uiteraard gehavend is, maar zich verder in puike staat bevindt, definitief veiliggesteld.

De overdracht bevat eveneens een uitgebreid persdossier, naast brieven, pamfletten, affiches, foto’s, en ook de verklaring van Jef Grote zelf over het incident. Het archief (met referentiecode BE ADVN AC660) biedt daardoor een uitstekende mogelijkheid om aan de hand van de gebeurtenissen en verklaringen na het incident het klimaat te schetsen, waarin de taalstrijd langzamerhand tot een nationale strijd zou uitgroeien. Ook de nasleep en de weerklank door de jaren heen van het gebeuren is in dit archief uitvoerig gedocumenteerd, net als de soms opmerkelijke wederwaardigheden van de hoofdrolspelers.

■ [LB]

¹ De burgerwacht was in 1831 opgericht naast het leger, als opvolger van de lokale burgerlijke wachten. De burgerwacht was toen vooral gericht tegen een eventuele externe vijand, maar kreeg vanaf het midden van de 19de eeuw eerder een binnenlandse, ordehandhavende functie. De wet van 1897 blies de burgerwacht nieuw leven in: niet alleen kreeg hij een strenger militair karakter, maar opnieuw behoorde de landsverdediging tot zijn opdracht; na de invoering van de persoonlijke dienstplicht (1909) en de algemene dienstplicht (1913) en door de verwaarloosbare rol die het korps speelde tijdens de Eerste Wereldoorlog, werd de burgerwacht overbodig.

TIJDSCHRIFT

“VAN KAFT TOT KAFT”

EDITORIAAL BIJ
WETENSCHAPPELIJKE TIJDINGEN,
JG. LXV, 2006, NR. 1

In 1936 publiceerde de Vlaamse dichter en romancier Maurice Gilliams (1900-1982) de korte roman *Elias of het gevecht met de nachtegale*. Zowel de hoofdfiguur Elias als zijn literaire schepper Gilliams, zijn in zichzelf gekeerde, eenzame en hypergevoelige individuen. Zij zoeken aarzelend hun plaats in een wereld waarin zij geen houvast kunnen vinden.

Via een toespeling op die literaire titel, vat Lode Wils met *Elias of het gevecht met de democratie* het leven samen van Hendrik Elias (1902-1973), een der belangrijkste protagonisten van het Vlaams-nationalisme tijdens het interbellum en tijdens de Tweede Wereldoorlog.

Wils ontwikkelt zijn exposé naar aanleiding van het recentelijk verschijnen van de omvangrijke biografie van Hendrik Elias door Pieter Jan Verstraete. In zijn uiteenzetting confronteert Wils het verhaal van Verstraete met zijn eigen visie terzake en met die van andere auteurs, in hoofdzaak die van vnv-specialist Bruno De Wever.

Ofschoon Hendrik Elias' mentale instelling geenszins kan vergeleken worden met die van Gilliams' Elias, is de metafoor interessant. Want de voorbestemde academicus Hendrik Elias, die uiteindelijk politicus werd, gleed weg in de gedachtegang en de praktijk van de Nieuwe Orde en bevocht zodoende de democratische maatschappij-principes die hem aanvankelijk nochtans beter in het oor hadden geklonken dan die van het fascisme en het nationaal-socialisme.

Een geheel ander type van flamingant dan Hendrik Elias, was de jurist en publicist Jules Spincemaille, wiens leven en loopbaan door Bruno Daems worden beschreven in *Jules Spincemaille (1882-1954) en de Vlaamse beweging*.

Kan men in de zaak-Elias spreken over een 'politieke tragedie', de afgelegde weg van Spincemaille doorheen activisme, Vlaams-nationalisme en Groot-Nederland, vertoonende eerder de zijde van een menselijke tragiek. Ernstige gezondheidsproblemen en een haast chronisch gebrek aan vertrouwen in de beslissingen die rondom hem werden genomen, hebben wellicht verhinderd dat hij een voorhoedefiguur zou worden in de Vlaamse beweging.

Wie na zijn 'activistisch avontuur'¹ niet de weg van het Vlaams-nationalisme opging, was de latere Antwerpse burgemeester en volksvertegenwoordiger Lode Craeybeckx (1897-1976). Hij werd socialistisch krantenredacteur en socialistisch politicus, nam nadrukkelijk afstand van de Vlaamse collaboratie tijdens de Tweede Wereldoorlog en ontwikkelde zich vanaf de vroege vijftiger jaren tot een van de meest invloedrijke stemmen inzake de Vlaamse kwestie. Ook klaagde hij de verwarring in de geesten aan die veroorzaakt werd door het nastreven van de fonologische spelling van het Nederlands. Hij bedacht er de spraakmakende titel *Sluipmoord op de spelling* voor.²

Nog bekender is zijn uitspraak *Antwerpen laat Brussel niet los*, gedaan op 6 september 1954 in Brussel. Die slogan was ad hoc bedacht door de Antwerpse AMVC-conservator Ger Schmook.³

De taalproblemen in en rond Brussel waren Craeybeckx' voornaamste strijdpunt. Twee maanden vóór zijn bekende uitspraak over Brussel, hield hij in Antwerpen een zeer opgemerkte Guldensporenrede, die hij besloot met de woorden: "*Dat we zullen blijven knoeien met de taalvraag in België, zo we niet afzien van een vorm van verdraagzaamheid, die onbekend en onerkend blijft bij onze tegenspelers. Dit had ik u te zeggen, op deze 11de Juli.*"

Pieter van Hees heeft de tekst van die rede opgediept uit het archief van de Utrechtse hoogleraar Pieter Geyl (1887-1976), samen met een reeks krantenknipsels met

commentaren op die rede. Bij wijze van bronnenpublicatie redigeert Van Hees de integrale tekst van die rede, analyseert de krantencommentaren en bezorgt contextuele informatie rondom het ontstaan en de inhoud van het hele dossier.

In *Van Clovis tot Di Rupo* recenseert Herman Van Goethem de publicatie *Van Clovis tot Di Rupo*, de herwerkte uitgave van het boek van Lode Wils dat reeds in 1992 verscheen onder de titel *Van Clovis tot Happart. De lange weg van de naties in de Lage Landen*.

Van Goethem grijpt die gelegenheid tevens aan om in kort bestek de ontwikkelingsgang te beschrijven van Wils' uiterst omvangrijke historiografische oeuvre en van de krachtlijnen van Wils' – vaak vanuit een overtuiging opgebouwd – historische discours.

Eveneens van de hand van Herman Van Goethem is de recensie van Harry Van Velthoven, *Zwerfer in niemands-land. Julius Hoste en zijn Londens oorlogsdagboek*. De recensent beklemtoont o.m. dat zowel Hostes dagboek als Van Velthovens analyse bij dit egodocument ten overvloede wijzen op het onvermogen van de Belgische regering om greep te krijgen op de gebeurtenissen in het bezette België tijdens de Tweede Wereldoorlog.

In *Vrouwen in de Vlaamse beweging* recenseert Machteld De Metsenaere het boek met de gelijknamige titel van de hand van Frans Van Campenhout.

Verder bevat onderhavig *Wt*-nummer nog diverse signalementen van recente publicaties. De signalementen zijn van de hand van Luc Boeva, Nico Van Campenhout, Romain Van Eenoo, Frans-Jos Verdoodt en Lode Wils.

Het eerste nummer van *Wt-nieuwe stijl* moge u vreugde en voldoening verschaffen.

Van kft tot kft.

■ [FJV]

¹ De uitdrukking verwijst naar

D. Vanacker, *Het activistisch avontuur*, Gent, 1991.

² L. Craeybeckx, *Sluipmoord op de spelling*, Amsterdam-Brussel, 1972.

³ M. Ruys & G. Garre, *Craeybeckx, Lode*, in: *Nieuwe Encyclopedie van de Vlaamse Beweging (NEVB)*, Tielt, 1998, p. 817.

ABONNEREN OP WT

U kunt zich abonneren op *Wt* door overschrijving van het abonnementsgeld op rekeningnummer KBC 733-0215290-77.

ABONNEMENTSGELD:

- binnenland: 20 euro
- steunabonnement: 22 euro
- buitenland: 25 euro

KORT

COLLOQUIUM NATIONALE BEWEGINGEN & GESCHIEDSCHRIJVING – ACTA

Het ADVN markeerde zijn twintigste verjaardag met de organisatie van een internationaal colloquium op 15 oktober 2004 in het Cultureel Congrescentrum 't Elzenveld in Antwerpen. Het onderwerp was de geschiedschrijving van nationale bewegingen.

Nationale bewegingen zijn politiek-maatschappelijke bewegingen. Zij hebben sinds begin 19de eeuw staten gevormd en ontbonden, samenlevingen veranderd, internationale verhoudingen en culturele stromingen beïnvloed.

Deskundigen uit binnen- en buitenland reflecteerden tijdens het colloquium over de historiografie van die nationale bewegingen.

De geschiedschrijving van de Vlaamse beweging en het Vlaams-nationalisme vormde het uitgangspunt. Aansluitend kwam de context aan de beurt: Wallonië en Brussel. Vervolgens werd de comparatieve invalshoek uitgebreid met enkele buitenlandse gevalstudies: Catalonië, Oost-Europa en Bretagne. In de slotbijdrage werden conclusies geformuleerd.

De acta van het colloquium werden gepubliceerd als een bijzonder nummer van *Wetenschappelijke tijdingen*. Zij zijn opgenomen in de taal waarin zij gehouden werden (Nederlands, Frans of Engels), met aan het slot een uitgebreide samenvatting (in het Engels of het Nederlands). De inleiding en de slotbijdrage werden afgedrukt in het Nederlands en het Engels.

De acta bevatten bijdragen van Frans-Jos Verdoodt over de bijdrage van het ADVN in de geschiedschrijving van het nationalisme | Marnix Beyen over de historiografie van de Vlaamse beweging | Chantal Kesteloot over de historiografie van de Waalse beweging | Harry Van Velthoven over de opbouw van een Brusselse identiteit | Maarten Van Ginderachter over de communautaire breuklijnen in de historiografie van de Vlaamse beweging | Enric Ucelay-da Cal over de historiografie van het 'Catalanisme' | Idesbald Goddeeris over nationalisme-onderzoek in Oost-Europa | Yann Fournis & Tudi Kernalegenn over de historiografie van de Bretoense beweging | Louis Vos over nationalisme en historiografie.

Nationale bewegingen & geschiedschrijving. Acta van het colloquium over de geschiedschrijving van de Vlaamse beweging en van andere nationale bewegingen in Europa, Antwerpen: ADVN, 2005. – 208 pp. – bijzonder nr. bij Wt, jg. 64, 2005. De publicatie kost 25 euro (inclusief verzendingskosten) en kan besteld worden bij het ADVN of via de bestelbon op de keerzijde van de adreswikkels van deze ADVN-Medelingen.

GESCHIEDENIS VAN DE PROVINCIE ANTWERPEN

Deze politieke biografie van de provincie Antwerpen belicht diverse facetten van het provinciale bestuursniveau. Voor het eerst krijgen specialisten en andere geïnteresseerden een kijk op de geschiedenis van de provincie en haar politiek personeel in de 19de en 20ste eeuw.

In deel 1 vindt u informatie over de evolutie van het gevoerde beleid en de politiek-institutionele geschiedenis. Thema's zijn de eigenheid van het provinciebestuur, de ontwikkeling naar een volwaardig bestuursniveau, de rol van de politieke elite, de electorale strijd en de geografische diversiteit.

Het biografische repertorium in deel 2 bevat gestandaardiseerde lemma's over de gouverneurs, griffiers, bestendig afgevaardigden en provincieraadsleden. 137 figuren kregen een uitvoerig biografisch portret.

Steve Heylen e.a., *Geschiedenis van de provincie Antwerpen. Een politieke biografie*, Antwerpen: Provinciebestuur Antwerpen, 2005. – 2 dln., 347+247 pp.

De publicatie kan besteld worden via de bijgevoegde folder.

AANWINSTENLIJST

JUNI - DECEMBER 2005

AR Archief
AV Audiovisueel archief
BO Bibliotheekwerken
DA Documentatie
PE Periodieken
NE Necrologia
AP Ambtelijke publicaties

[deze aanduidingen zijn indicatief; zij kunnen worden aangepast naargelang van de verwerking van de overdracht]

2005/133	Naamloos, Antwerpen	AV
2005/134	FUSL, Studiecentrum 18de- eeuwse Zuid-Nederlandse Letterkunde, Brussel	BO
2005/135	Omaar Mortier, Nevele	AR / AV
2005/136	Europese Vrije Alliantie (EVA), Brussel	AR / AV / BO / PE
2005/137	Naamloos, Antwerpen	AV
2005/138	Aloude Rederijderskamer "De Goudbloem", Deurne	AR / AV / BO / DA / PE
2005/139	Pieter Vis, Houten (NL)	AR / BO / PE
2005/140	Vlaams Belang Jongeren (VBJ), Brussel	AV / BO / DA / PE
2005/141	Werner Vandenberghe, Kortrijk	PE
2005/142	Ann Maeyens, Kortrijk	AR / AV / BO / DA / PE
2005/143	Omaar Van Hulle, De Panne	AR / BO / DA
2005/144	Guido Stevens, Belsele	BO / DA / PE
2005/145	Heemkundige Kring Stekene, Stekene	DA
2005/146	Joseph Van Stappen, Antwerpen	BO / DA
2005/147	Jozef Maton, Deurle	BO

2005/148	Liesbet Van Woensel, Aalst	BO	2005/208	Dirk Agneessen, Welle (Denderleeuw)	AR / AV / BO / DA / PE
2005/149	Erven Frans Van Moorter, Erpe-Mere	AR / AV / BO / DA / PE	2005/209	Lionel Vandenberghe, Halle (Kempen)	AR
2005/150	Danny Wilssens, Nieuwpoort	AR	2005/210	Vlaamse Radio en Televisie (VRT), Brussel	AV
2005/151	Marc Journée, Liedekerke	AR	2005/211	Daniël J.G. Merlevede, Drongen	AR / PE
2005/152	Jeroen Poppe, Gent	AR / AV / DA / PE	2005/212	Julia Van De Spiegle, Manitoba (CA)	AR / AV / BO
2005/153	FotoMuseum, Antwerpen	BO / PE	2005/213	Louis Goris, Quebec (CA)	AR
2005/154	Stadsarchief Brugge, Brugge	AV / PE	2005/214	Patrick Van Gheluwe, Quebec (CA)	AR / AV
2005/155	Wilfried De Metsenaere, Denderleeuw	AV	2005/215	Cicilia Pieters, Denderbelle	AR / AV / PE
2005/156	Karel J.J.A. Gaspar, Bergen-op-Zoom (NL)	BO	2005/216	Erven Frans Van Moorter, Erpe-Mere	AV
2005/157	Maurits Van Liedekerke, Herne	BO / PE	2005/217	Luc Van den Weygaert, Hove	AV / BO / DA / PE
2005/158	Familie André Filliers, Kontich	NE	2005/218	Naamloos, Antwerpen	AV
2005/159	Jean-Marie De Clercq, Manitoba (CA)	AR / AV / BO / PE	2005/219	George and Yvette Brandt-Hurlet, Manitoba (CA)	AV / BO
2005/160	Geert Lambert, Oostende	AR / AV / BO / DA	2005/220	Lawrence V. Wytinck, Manitoba (CA)	AR
2005/161	Naamloos, Antwerpen	AV	2005/221	Jan Van Ormelingen, Kessel-Lo	AV
2005/162	Willy Kuijpers, Herent	AR / BO / DA / PE	2005/222	I. Leemans, Brussel	AR / BO
2005/163	Frank Ingelaere, Borgerhout	BO	2005/223	Pauwel Grote, Berchem	AR
2005/164	Kadoc-K.U.Leuven, Leuven	BO / DA	2005/224	Jan Van Houtte, Westmalle	DA
2005/165	Adeline Van Cauwenberghe-Plaitin, Manitoba (CA)	BO	2005/225	Karel Denys, Arlington (US)	AR / AV / BO
2005/166	Cornelius J. Jaenen, Ontario (CA)	AR / BO	2005/226	Caterina Van de Gucht-Battelli, Brussel	NE
2005/167	Paul Deprez, Manitoba (CA)	AR / BO / PE	2005/227	Josette Schaerlaekens-Kurris, Antwerpen	NE
2005/168	André Kesteloot, Manitoba (CA)	AR / AV	2005/228	Familie Helena Fonteyn, Lennik	NE
2005/169	Bert Versmessen, Ontario (CA)	AR	2005/229	Magdalena De Bruycker-Claeys, Middelkerke	NE
2005/170	Kathy Dhaemers, Minnesota (US)	AR	2005/230	Bert Hendryckx, De Panne	NE
2005/171	Ghislain Devlaminck, Minnesota (US)	AR	2005/231	Jaak Vandemeulebroucke, De Haan	AR / AV
2005/172	Dan en Arlene Verkinderen, Minnesota (US)	AR	2005/232	Amsab-ISG, Gent	DA
2005/173	Yvonne Delichte, Manitoba (CA)	BO	2005/233	Atkinson Historical Society, Illinois (US)	AR / AV
2005/174	Arthur Holevoet, Illinois (US)	AR	2005/234	Fernand Roose, Brugge	AR / BO / DA / PE
2005/175	Denis De Pape, Manitoba (CA)	AR	2005/235	Patrick Deroover, Oostakker	AR
2005/176	Antoine en Simonne Poppelaars-Cools, Minnesota (US)	AR	2005/236	Sint-Maartensfonds (SMF), Antwerpen	AR / AV / BO / PE / NE
2005/177	Marcel en Clarice Wytinck-De Smet, Manitoba (CA)	AR	2005/237	Erik Peeters, Berchem	AR / BO / DA / PE
2005/178	Center for Belgian Culture, Illinois (US)	AR	2005/238	Ferdinand Moschenross, Strasbourg (FR)	AR
2005/179	Naamloos, Antwerpen	AR	2005/239	Herri Gourmelin, Saint Malo (FR)	AR / AV
2005/180	Mildred Kale-Lievens, Illinois (US)	AR / BO	2005/240	Roelof Falkena, Beetstersweach (NL)	DA
2005/181	Albertina Saenen, Edegem	AR / AV / BO / DA / PE / NE	2005/241	Partei der Deutschsprachigen Belgier (PJU-PDB-Fraction), Eupen	PE
2005/182	Jacqueline en Godelieve D'Hooghe, Edegem	PE	2005/242	Europese Vrije Alliantie (EVA), Brussel	AV
2005/183	Josée Alaerts-Vermeir, Hoboken	NE	2005/243	Rudolf Pankert, Eupen	AR
2005/184	Francine Nuyts-Loosveldt, Herentals	NE	2005/244	Koning Boudewijnstichting, Brussel ..	BO
2005/185	Familie Bert De Winter, Oostduinkerke	DA	2005/245	Vlaanderen-Europa 2002, Borgerhout	AR / AV / BO / DA / PE
2005/186	Familie Lieven Spyckerelle, Roeselare	NE	2005/246	Uitgeverij Egmont, Brussel	BO / DA
2005/187	Rosa Slegers-Suls, Genk	NE	2005/247	Staf Bierlin, Gent	AR / BO / DA / PE / NE
2005/188	Viking Genootschap, Turnhout	AV / BO / DA	2005/248	Karel Caremans, Antwerpen	AR / AV / BO / PE
2005/189	Pieter Van Damme, Hertsberge	AV / DA	2005/249	Gilbert Devriendt, Gistel	AR / BO
2005/190	Anny De Roo, Evergem	PE	2005/250	Madeleine De Beule-Wenger, Antwerpen	NE
2005/191	Familie Maria Van Meervelde, Borgerhout	NE	2005/251	Hilde Kriekemans-Lannoy, Beveren-Waas	NE
2005/192	Maria Hendrika Moortgat, Gent	AR / AV / NE	2005/252	Familie Gisèle Boncquet, Kortrijk	NE
2005/193	Thomas Dekkers, Essen	BO	2005/253	Familie Yvonne De Clerck, Brussel	NE
2005/194	Walter Maes, Kortrijk	BO	2005/254	Familie E.P. Frans Maes, Schoten	NE
2005/195	Familie Lionel Bruloot, Berchem	NE	2005/255	Jan Vandewalle, Morsel	NE
2005/196	Werner Vandenberghe, Kortrijk	AV	2005/256	Claudia Smagghe, Kapellen	AR
2005/197	Cecile Steylemans-De Wulf, Meise	NE	2005/257	Maxime Carpentier, Oostduinkerke ...	BO
2005/198	Yvonne Simoens-Lathouwers, Bilzen	NE	2005/258	Heemkundige Kring Haaltert, Haaltert	BO
2005/199	Rita Huygens, Boechout	AR / AV / BO / DA / PE	2005/259	Dominique Van Rentergem, Antwerpen	BO
2005/200	Jan Creve, Kieldrecht (Beveren-Waas)	AR / AV / BO / DA / PE	2005/260	Herman Pas, Antwerpen	AR / AV / BO / PE
2005/201	Johann Vancoppenolle, Sint-Truiden	AR / AV / PE	2005/261	Jo De Caster-Buyl, Gentbrugge	DA
2005/202	Wim Pas, Meise	AV / BO / DA / PE	2005/262	Omaar Mortier, Nevele	AR / AV / DA / PE
2005/203	Guido Moons, Zaffelare	AR / AV / BO / PE	2005/263	Werner Vandenberghe, Kortrijk	BO / PE
2005/204	Leona Cools, Geel	BO			
2005/205	Joost Van Bouchaute, Gent	BO			
2005/206	Michel Hanot, Gent	AR / AV			
2005/207	Joris Dedeurwaerder, Brugge	AR / BO			

2005/264	Wim Van Gastel, Knokke-Heist	BO
2005/265	Fryske Nasjonale Partij (FNP), Ljouwert (NL)	BO / PE
2005/266	Jozef Bussels, Hechtel-Eksel	AV / BO / DA / PE
2005/267	Gaby J.M. Warris, Assebroek	AR
2005/268	Staf Van Haelewyck, Temse	AV
2005/269	Amsab-ISG, Gent	BO
2005/270	Herman Pas, Antwerpen	BO
2005/271	Maurits Coppieters, Sint-Martens-Latem	AV
2005/272	In Flanders Fields, Ieper	BO
2005/273	Willem C.M. Meyers, Schepdaal	AP
2005/274	Herman Suykerbuyk, Essen	AR
2005/275	Bob Vanhaverbeke, Brugge	AR / AV / BO
2005/276	Familie Bert Callens, Zwijndrecht	NE
2005/277	Familie Jozef Van Dongen, Hoogstraten	NE
2005/278	Herman Pas, Antwerpen	AR
2005/279	Yolanda Christiaens, Stekene	AV / BO / DA / NE
2005/280	Nora Tommelein, Vilvoorde	AR / BO / DA / PE
2005/281	Stichting Vlamingen in de Wereld, Brussel	AR
2005/282	Jozef De Cock, Sint-Niklaas	AR / AV / BO / DA / PE
2005/283	Naamloos, Antwerpen	AV / DA / PE
2005/284	Wim Van der Elst, Brussel	AR / AV / BO / PE
2005/285	Emmanuel Waegemans, Antwerpen	BO
2005/286	Kadoc-K.U.Leuven, Leuven	BO
2005/287	Coleta Vanden Berghe, Kampenhout	NE
2005/288	Pieter Vis, Houten (NL)	AR / AV / DA / PE
2005/289	Erik D'Hondt, Erembodegem	AR / AV / PE
2005/290	Hugo J.A. Van Rompaey, Geel	BO
2005/291	K. Verbruggen, Mortsel	BO
2005/292	Coleta Vanden Berghe, Kampenhout	AR
2005/293	Mia Monden, Berchem	PE
2005/294	Vic Anciaux, Brussel	AR
2005/295	Nico Van Campenhout, Lokeren	BO
2005/296	Mark De Fraye, Antwerpen	AR
2005/297	Marc Van de Vliet, Deurne	AV
2005/298	Rudy en Letta Mahy-Verhulst, Edegem	AV / BO / DA / PE
2005/299	Frans-Jos Verdoodt, Massemen	BO
2005/300	Veerle Schiltz, Mortsel	AV
2005/301	Bibliotheca Wasiana, Sint-Niklaas	BO
2005/302	Herman Van Hove, Hoboken	AR / AV / BO / DA / PE
2005/303	Stan De Bruyn, Bad Honnef (DE)	AR / BO
2005/304	Carlos Van Louwe, Koksijde	AR / BO / DA / PE
2005/305	Pieter Jan Verstraete, Kortrijk	AR / AV / BO / PE
2005/306	Jill Evans, Brussel	DA
2005/307	Guido Misselyn, Kortenberg	AR / BO / PE
2005/308	Hugo Schiltz, Antwerpen	AR
2005/309	Jos Bex, Veltem-Beisem	NE
2005/310	Familie Martha Segaert, Antwerpen	NE
2005/311	Marie-José Franquet, Borgerhout	NE
2005/312	Marc Verachtert, Borgerhout	NE
2005/313	Karel Frickelo, Capitan Miranda (PY)	AV
2005/314	Algemeen Nederlands Zangverbond (ANZ), Deurne	AR
2005/315	Bruno De Wever, Deurne	AR / AV
2005/316	Suzanne Marcoen-Van Molle, Herdersem	NE
2005/317	Frans Temmerman, Oostakker	DA
2005/318	Sint-Pietersabdij, Assebroek	AR / AV / BO / DA / PE
2005/319	Wim Van der Elst, Brussel	NE
2005/320	Frank Ilsbroux, Hasselt	AR / AV / BO
2005/321	Omaar Mortier, Nevele	AR
2005/322	Piet Tommissen, Ukkel	BO
2005/323	Miet Coppieters-Van Boven, Sint-Martens-Latem	AR / AV / BO / DA / PE
2005/324	Joris Dedeurwaerder, Brugge	AR
2005/325	Universiteit Utrecht, Instituut Geschiedenis, Utrecht (NL)	BO
2005/326	Joost Ballegeer, Kortrijk	BO
2005/327	Sint-Pietersabdij, Assebroek	NE
2005/328	Bruno De Winter, Herent	AR / PE / NE

Dit is het vijftiende nummer van de **ADV-N-Mededelingen**. Deze publicatie wil u op de hoogte brengen en houden van de werking van het ADVN in al haar aspecten: het algemeen beheer, de aanwinsten in de collecties, de dienstverlening, de projecten en publicaties, de huisvesting enz. De **ADV-N-Mededelingen** zijn gratis en worden u op verzoek toegestuurd.

Archief en Documentatiecentrum voor het Vlaams-nationalisme (ADV-N) vzw

Lange Leemstraat 26 – BE-2018 Antwerpen 1
[T] +32 [0]3-225 18 37 [F] +32 [0]3-226 64 05
[E] info@advn.be [W] www.advn.be
postrekening: 000-1587760-64
bankrekening: 419-8059591-83
bouw- en renovatiefonds: 419-8059599-91

BEREIKBAARHEID

met de wagen:

via E17 of E19

openbaar vervoer

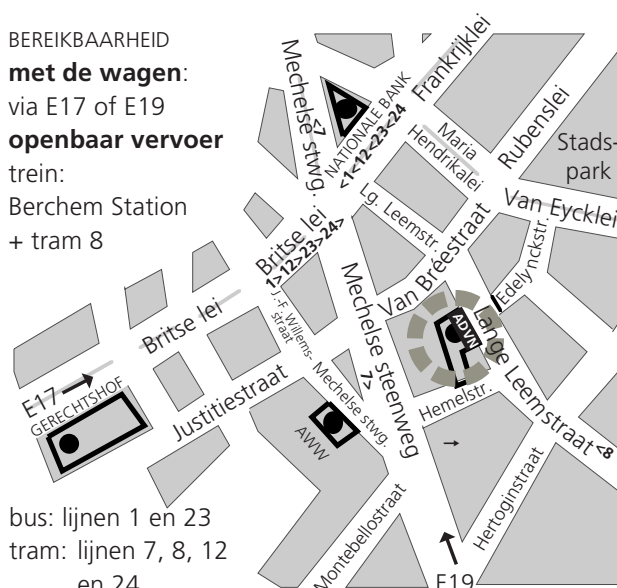
trein:

Berchem Station

+ tram 8

bus: lijnen 1 en 23

tram: lijnen 7, 8, 12
en 24

Het ADVN sluit in 2006 op hiernavolgende dagen:

op 17 april, op 1, 19, 25 en 26 mei, op 5 juni, op 10, 11 en 21 juli, op 14 en 15 augustus, op 1 november en van 25 tot 29 december

OPENINGSUREN LEESZAAL

maandag tot donderdag: van 9u tot 16u

zaterdag: na afspraak is er mogelijkheid tot raadpleging; in 2006 kan dit op: 28 januari, 25 februari, 25 maart, 29 april, 20 mei, 24 juni, 29 juli, 26 augustus, 30 september, 28 oktober, 25 november en 16 december

WERKTEN MEE AAN DIT NUMMER: Luc Boeva, Koen

De Scheemaeker, Petra Gunst, Sophie Gyselinck, Ann Van Gastel, Frans-Jos Verdoodt, Rita Verelst

ILLUSTRATIES: Willem Tytgat (p. 1), Koen Van Keer

COÖRDINATIE: Marleen Abelshausen

ADMINISTRATIE: Marleen Deridder

VORMGEVING: LetterWerk, Antwerpen [T] 03-827 43 50

Giften aan het ADVN worden graag aanvaard op een van de hiervoor genoemde rekeningnummers.

Voor giften vanaf 30 euro ontvangt u een fiscaal attest.